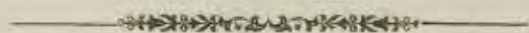

Հայաստանի Լուսին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼՈՍԻՆԻ ԴՐԱՄԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿԱՆՈՆԱՆԻ

ԵՂԵՏԵՍՈՒՐԵԼ

Ի ՄԻՒԹԵՐԵԼՆԵ ՄԻՆԵՐԵԼՆԻՑ

ՉՈՐՐՈՐԻՍԵՐԻ

1850

ՊՐԻՆՏԵՐ

ՊԵՇԱԿԱՆ ԹԵՍՏԱՄԵՆԻՆԻՑԻ ՊՐԻՆՏԵՐ

1844

Journal of the

First voyage of the

U. S. S. Albatross

1841-42

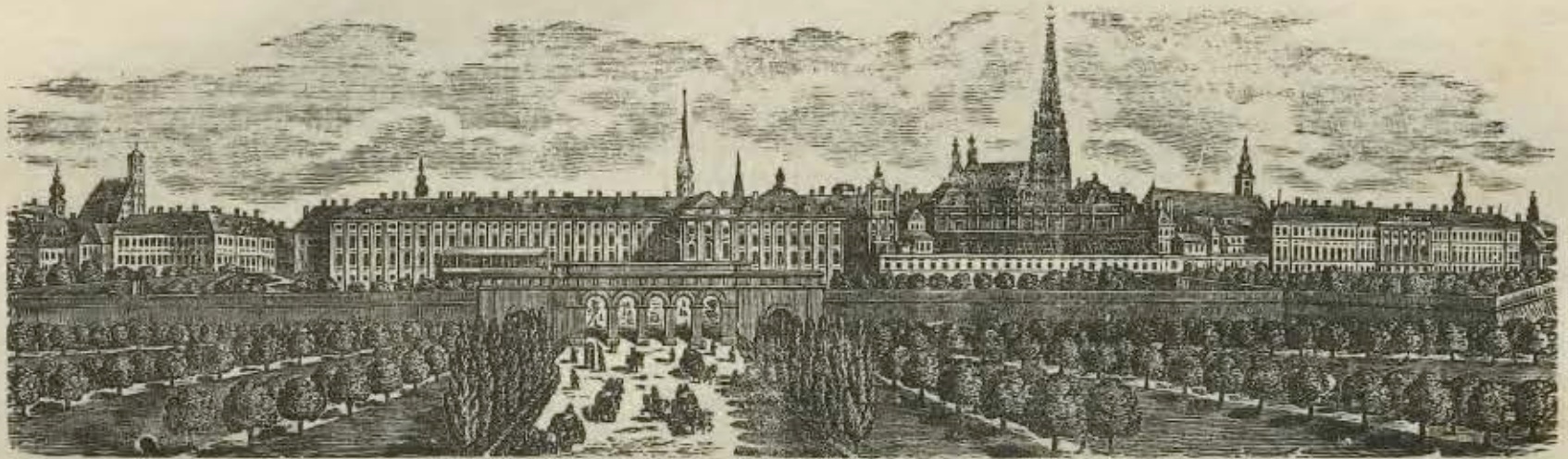
Commanded by

John Rodgers

U. S. N.

ԵՐԱՅՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒՐԻՔ

ԹԻՒՆ 1

ՅՈՒՆԻՍԵՐԻ 1 (ԳԵՍԵՄԵՐԵՐԻ 20, 1849)

1850

ԲՈՒՆԱԳԵՍԵՐԻՆ

ԲԱՍՏԻՆ . Լուսարարի ու վեճակի . Խաղաղամե բանուկը . Կրթութի մը քաղաքային պահպան ցորը կը դրուի . Երևանի Ժողովուրդը . Բերանի նախաձեռնող Կառնա-ցախ . Խաղաղամե . Կրթութեան Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ԳԵՍԵՄԵՐԻՆ . Լուսարարի քաղաքային Կրթութի . Կրթութեան

ապրիլի 1-ին կողմնակցութիւններն էին: Ապրիլի 1-ին կողմնակցութիւններն էին, որոնք որ նոր փոփոխու- լիւններուն բոլորովին հակառակ են, եւ 1848ին Մարտէն յառաջ եղած կառավարութիւնը կ'ուզէ: Երկրորդ կողմնակցութեան դիտումն ու ջանքն է Մարտին փոփոխութիւնները հաստատուն պահել, եւ երկրին հիմնական ամբողջութիւնը պահպանել: Երաշխաւորութիւն կը խնդրէ, ուստի եւ կառավա- րութեան հետ կը միտաբան: Բայց պայման մ'ալ կը դնեն: Իսկ անոնք որոնք մտնելու քննարկող մասին պաշտօնէից դուրս կը ձգեն եւ անոնց հետ կը միտաբան: Երրորդ կողմնակցութիւնը կը կողմնէ: Զորավարն ալ անոնց հակառակ միշտ Մարտին վերջի վիճակին նորոգութիւն մը տալու կ'աշխատի, եւ հա- մարեալ է որ աս բանն նուազ անոնց Գործութի ու յեղափոխութեան ալ կրնայ յաջողիլ:

— Մտաւային կը գրեն որ նոյն դաւաճող սաստիկ արքայաւորն է (Երբեք Բաշա) ինչիւր է, այնպէս որ 41,423 հիւանդաւորը եղբիւն 7501ը մեռեր է:

ՓԵՐՏԻՆ, Կիւստանդուլի 23: Հասարակութիւնն ու լրագրութիւնը պաշտօնէից համար տեղութիւններ- քին գործընթացն մէջ երեւելի չի լինի մը չ'անուե- րով: Եւ արդիւր ամենուն մտապահութիւնը արտաքին տեղա ինքնուր քործընթացն միայն է, եւ դիտողութեամբ գերմանական խնդրոյն պատճառաւ: Աստիկայի եւ Պրուսիայի մէջ եղած վիճակն միայն: Վերջին քերքը աս նիւթին միայն պաշտօնէից խորհուրդ մ'էլ չ'ալ: Վերջին որ նոյն խորհուրդն առիթ եղած ըլլայ Եւրոպայի դաշնին եւրոպական ինքնուր մը, որով Լորտ Բալթիկայի կ'ուզէ Պրուսիի եւ Վիեննայի կառավարութեանց մէջ միջնորդ մտնել: Բայց կ'երեւայ որ, կը գրէ: Եւ Կոստանդուլի 23-ին ինքնուր մը, Կոստ- ղիկայի կառավարութիւնը ամենայն աս բանին մէջ մտնելով պիտի չ'ուզէ միջնորդ մը 1815ին դաշնադրու- լիւնն ուղղակի հակառակ եղող բան մը չ'որոշուի: Եւ վրան կ'աւելցնեն որ Կոստանդուլի կառավարու- լիւնն եւ Կոստանդուլի ու Պրուսիայի մէջ եղած դեւ- պատեան կապակցութիւնը շատ բարեկամական է:

— Պատաշին անուանելու ետեւ ճեղքիւրէն եկած լուրերը շատ ուրախական եւ յաջող են: Աս վեր- ջին յաջողութիւնն է Կոստանդուլի շատ վճատած են, եւ իրենք ինչ Կոստանդուլի զէնք բան մը պիտի հանել չ'ընայնուն միայն համարեալով: Կը հաւատու- կին ու կը հանդարտին: Բայց աս ամէն յաջող բա- րեւր Կոստանդուլի միայն ամենուն աղիւնութիւն մը չ'են ընել:

ԳԵՐՏԻՆ, Կիւստանդուլի 20: Կոստանդուլի արքայաւորն Կիւստանդուլի տեսնող պատրաստ մտաւոր իր պաշտօնէն հրաժարուցաւ: Եւ ինչպիսի- լիւնը չ'իւր մը յառաջ Կոստանդուլի ու Պրուսիային խաղաղած չորս գործակալաց ժողովին յանձնեց: Հրաժարման գործողութիւնն աս կերպով էր: Զորս գործակալներն արքայաւորին իրենց կիսով հրա- ղելին համարային ժամը 1ին անոր ամառանոցն եկան,

ու ընդունելութեան արահին մէջ կը սպասէին: արքայաւորն պաշտօնէն անուանելու չորսը Վիեննայացի, Տեղակալ, Կոստանդուլի, Մեղի հիւանդաւորն է: Եւ մը 1ին արքայաւորը իր մեծամեծներուն ու արքայ- նիկային արահին մտաւ: Զորս գործակալները իրենց տեղութիւնն ունեցած վկայականներն անոր առջեւ դրին: անոնց իտքը բոլոր գերմանական տեղութիւնաց արքայաւորին հրաժարուին ու անոր տեղ առժաման- նակեայ ժողովը դրուելու տուած հաւանութեան ինքնուր կարգաւորեցան: Աս տեղութիւնաց մէջ Սթրասպուրի ու Լիւքսեմպուրի կառավարութիւն- նիւր չ'ընային, բայց Կոստանդուլի ժողովարար իրեն- իշխան Կիւստանդուլի իր հաւանութիւնն ալ կու տար: Եւ ամէն գործունէն ու վկայականները դաշ- նակցութեան մասնին մէջ տանուցան: անոնք էւ- րը արքայաւորը չորս գործակալներուն դաւաճող վրեժէ ասանկ խոսեցաւ: Տեղիւր իմ արդէն գիտէք որ եւ շատանոցն աս ինքն յանձնուած իշխանութիւնը ինքն առաւ կը բաղձային: Բայց պաշ- նակցութեան ժողովը դաշնակցին ու անոնք ետքը տղային ժողովին ալ ինք իրենք անոնց ստանու- ցան ինքն գործընթացն պիտի հանդիման լուծուելու եւ- րը, չ'ընայ աս բաղձարար համար, որով հետեւեալ ան տեղութիւնները իրարու հետ կ'ապրած են, ու բոլոր Կիւստանդուլի հայրենիքն ան մտանդնուած մէջ իշխանութիւն կար, որոնցմէ որ իրեն կործանուած կրնայ համար: Անոր համար իմ պարտքս էր որ համարեմ ու սպասեմ միջնորդ ար աս բայց Կիւ- մանդուլի հասարակայն գործընթաց տեսնող ուրիշ կառավար ու ներկայացուցիչ մը գրուի: որն որ ա- ւասիկ հիմա դրուեցաւ: Եւ ըսելին ետքը արքայ- դաւար նոր կառավարութիւնն անգամները յուսաց, որոնց ամէն գերմանական տեղութիւնները հաւա- նութիւններն առած էին: Եւ անոնք իր հրաժար- ման ատարակցին, ու իր բնակարանը դաւաճաւ:

ԴԻՍԵՐՏԻՆ, Եկած լուրերը միջնորդ Կիւստանդուլի 23 կը համարին: Կոստանդուլի Կիւստանդուլի ար ամօրն 20ին ժողովարար մեծ հանդիման խորհուրդները բա- ցելու է, որուն բոլոր պաշտօններն, դիտողներն ու ժողովարարն մեծ բաղձարար մը ներկայ են: Եւ զերի Կոստանդուլի գալու տեսնող արքային պահա- րան զորքը ճեղքակալին պաշտօնն առջեւ բարեւ- րանած էր, ու ինքնուր միայն: Զորս ինքնուր մը կը ինքնուր միայն, ու բոլոր ժողովարարը պիտի ինք- րաւոր Վիեննայի Կոստանդուլի կը պատային: Կոստ- անդուլի կը հաճախ տեսնելու ետքը, նոր ատենակա- ները երգում լինէ: անոնք ետքը ինքնուր գրուելու բացաւ, ու գահաւաճութիւնը կարգաց, որուն մէջ կը զուգե որ Կիւստանդուլի ինքն ժո- ղովարար եւ ինք ժողովարար պիտի չ'ընային: Եւ Կոստանդուլի շատ բան տարկեցան, մտնուածք ան որ ինքնուր միայն ու Կոստանդուլի մէջ առէլ միտ- րանութիւն պիտի չ'ընայ, որ տեղութիւնները յառա- ղանայ: Զորս ամէն ի վեր, կ'ընէ, ինքնուր մը

Ե Լսգան մահն իտարը (3-1-1-1) 12 արծաթ քա-
րանգան ելաւ, քաջ քանի մը եղիւմաճառք
դարձեալ իտարը 9—10 քարանդանի կը տան: